

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 1 SIERPANIA 1931 R.



POSTĘPY TECHNICZNE W POLSKIM PRZEMYŚLE CHEMICZNYM

W okresie głębokiego przesilenia gospodarczego inwestowanie poważniejszych kapitałów w celu rozszerzania istniejących gałęzi produkcji — jeżeli pokrywają one zapotrzebowanie wewnętrzne — lub też zbyt daleko idąca modernizacja takich działów: nie należą oczywiście ani do zjawisk często spotykanych, ani gospodarczo uzasadnionych. Natomiast z żywym zadowoleniem należy podkreślać organizowanie nowych działów wytwórczości, zwłaszcza jeśli wprowadzany na rynek artykuł wypiera skutecznie importowane dotychczas z zagranicy towary. Nietylko bowiem mamy wówczas do zanotowania niewątpliwy postęp techniczny, lecz przede wszystkim dodatni objaw w zakresie aktywizacji naszego bilansu handlowego, choćby na wąskim stosunkowo odcinku.

Rok bieżący nie wykazał poważniejszych postępów na tem tle, jeśli mowa o polskim przemyśle chemicznym. Depresja koniunkturalna nie sprzyjała realizacji istniejących pomysłów i planów. Przedsiębiorstwa, które w programie rozwojowym miały nawet zamiary zorganizowania nowych działów wytwórczości, odłożyły urzeczywistnienie ich do odleglejszej lub bliższej przyszłości. Tem więcej na podobnym tle należy uwypuklić poczynania dwóch naszych przedsiębiorstw chemicznych, które — nie bacząc na trudne położenie — nie ulęknęły się zorganizowania na skalę europejską nowych lub niedostatecznie jeszcze w kraju rozwiniętych gałęzi produkcji chemicznej.

Zasłużone w zakresie przemysłu elektrochemicznego Zakłady Elektro w Łaziskach Górnych — które mają już dobrze zapisaną kartę w dziejach rozwoju wytwórczości chemicznej z uwagi na uruchomienie produkcji stopów żelaza — w ostatnich tygodniach wypuściły na rynek „Alka - Elektro - Cement”. Jest to cement glinowy, produkowany nie przez wypalanie, lecz przez stapianie w specjalnych piecach elek-

trycznych w wysokich temperaturach; głównym składnikiem jest tlenek glinu. Cement ten charakteryzuje się, między innymi, dużą szybkością twardnienia przy normalnem wiązaniu, wielką twardością, wysoką wytrzymałością na ściskanie i — co dla przemysłu chemicznego jest okolicznością szczególnie doniosłą — odpornością na działania chemiczne. Ostatnia cecha sprawia, że szczególnie w przemyśle chemicznym „Alka-Elektro-Cement” powinien znaleźć szerokie zastosowanie. Zarówno konstrukcje nośne narażone na wpływy chemiczne, jak podłogi, kadzie, rezerwuary, kanały, magazyny, hale fabryczne buduje się z cementu glinowego, albo przynajmniej wyprawia tym cementem, aby uchronić wszystkie podobne urządzenia od szkodliwych działań chemicznych. Cementy glinowe sprowadzaliśmy dotychczas z zagranicy; uruchomienie produkcji ich w kraju uniezależni nas od obcej wytwórczości i przyczyni się do dalszego umocnienia naszej samowystarczalności przemysłowej.

Drugim dodatkiem zjawiskiem jest zbliżający się już do końca montaż aparatury do wytwarzania produktu analogicznego do celofanu, w Tomaszowskiej Fabryce Sztucznego Jedwabiu. Wprawdzie w kraju istnieje już jedna fabryka, produkująca podobne artykuły — mianowicie Zakłady Chemiczne „Stanisław Kwinto i Synowie” w Toruniu; jednak obie fabryki pracować będą według odmiennych metod. Niezawodnie też wyprą całkowicie z rynku polskiego importowany produkt, który znajduje szerokie zastosowanie, a obecnie jest już prawie niezastąpiony w opakowaniach wielu artykułów farmaceutycznych, wyrobów cukierniczych i t. d.

Na tle ogólnego defetyzmu, wywołanego nadzwyczaj ciężkim położeniem gospodarczym, tem mocniej uwydatnić należy fakty, świadczące o energii potencjalnej naszego przemysłu.

WYWÓZ PRODUKTÓW CHEMICZNYCH W CIĄGU 5-CIU MIESIĘCY 1931 R.

Skutki kryzysu ekonomicznego w Europie dały się również odczuć w zakresie wywozu produktów chemicznych z Polski. Od kilku lat wywóz ten posiadał tendencję powolnego co prawda, lecz stałego wzrostu, jednak w ciągu 5-ciu miesięcy 1931 r. zauważyć się daje dość poważny spadek, jak to wynika z zamieszczonego poniżej zestawienia.

| Wywóz | w tonnach | | | w tys. złotych | | |
|--------------------------------|-----------|--------|--------|----------------|--------|--------|
| | 1930 | 1931 | Spadek | 1930 | 1931 | Spadek |
| Nawozy sztuczne . . . | 71.566 | 59.304 | 17% | 16.234 | 11.453 | 29% |
| Związki nieorganiczne . . . | 15.947 | 14.965 | 6% | 4.145 | 2.854 | 31% |
| Produkty dest. węgla . . . | 11.867 | 8.625 | 28% | 5.933 | 4.459 | 25% |
| Produkty dest. drzewa . . . | 5.415 | 4.427 | 18% | 1.571 | 1.091 | 30% |
| Wyroby przem. tłuszczowego | 8.109 | 5.078 | 37% | 3.215 | 1.816 | 44% |
| Inne produkty organiczne . . . | 580 | 538 | 7% | 1.102 | 858 | 22% |
| Farby i lakiery | 1.246 | 1.223 | 2% | 1.615 | 1.255 | 20% |
| Wyroby gumowe . . . | 603 | 582 | 3% | 4.800 | 4.147 | 13% |
| Jedwab sztucz. | 423 | 320 | 25% | 8.361 | 2.559 | 70% |
| Różne . . . | 1.416 | 587 | 58% | 1.844 | 845 | 55% |
| | 111.172 | 48.820 | 18% | 95.649 | 31.337 | 36% |

Nader znamienne jest, że wywóz zmniejszył się ilościowo o 18%, zaś wartościowo o 36%, co związane jest ze zjawiskiem zniżki cen na rynkach międzynarodowych. Zjawisko to występuje szczególnie jaskrawo w zakresie jedwabiu sztucznego, nawozów sztucznych, farb i lakierów.

Kurczenie wywozu produktów chemicznych daje się zaobserwować w wielu krajach, co mogłoby dowodzić powszechności zjawiska; poniższa tablica ilustruje wywóz z niektórych krajów w pierwszych miesiącach r. b.:

| | | |
|------------|--------------------------|---------------------|
| Anglja | za 5 mies. 1930 | £ 10.229.709 |
| Niemcy | " " " " | RM. 529.078.000 |
| Szwajcaria | " " " " | fr. szw. 69.455.000 |
| Francja | za 4 mies. 1930 frs. fr. | 1.080.353.000 |
| Włochy | " " " " | L. 179.754.000 |

| | | | |
|------------|--------------------------|---------------------|-------|
| Anglja | za 5 mies. 1931 | £ 7.634.283 | — 25% |
| Niemcy | " " " " | RM. 416.601.000 | — 21% |
| Szwajcaria | " " " " | fr. szw. 60.818.000 | — 13% |
| Francja | za 4 mies. 1931 frs. fr. | 855.605.000 | — 21% |
| Włochy | " " " " | L. 128.338.000 | — 28% |

Znamienne jest przytem, że wywóz polskich produktów chemicznych spadł ilościowo w mniejszej mierze, niż np. w Anglii, Włoszech i Niemczech. Natomiast wartość przeciętna tonny eksportowanych towarów w innych krajach nie uległa prawie zmianie, gdy w Polsce obniżyła się o ca. 25%. Zjawisko to staje się zrozumiałe z uwagi na okoliczność, że polski przemysł chemiczny od niedawna zaledwie interesuje się wywozem w szerszym zakresie. Jeżeli standaryzowany towar z krajów wyspecjalizo-

wanych w wywozie nie może znaleźć zbytu, to oczywiście poszukiwanie źródeł sprzedaży przez niewprowadzony towar o niedostatecznie wyrobionej marce nastęrcza znacznie większe trudności i zmusza do ponoszenia ofiar w cenie.

ZE SPRAW TRAKTATOWYCH

W końcu czerwca r. b. podpisany został traktat handlowy austriacko - węgierski, oparty na preferencjach kolejowych i kredytowych. W zakresie celnym przyznane zostały liczne wzajemne zniżki, z których Polska korzystała będzie na zasadzie klauzuli największego uprzywilejowania. W dziedzinie produktów chemicznych przysługują Polsce następujące zniżki celne:

| | | |
|-------------------------------|--|----------------|
| W taryfie celnej austriackiej | | za 100 kg. |
| Poz. 194. | Jedwab sztuczny, surowy niefarbowany do 75 drs. | bez cła |
| Poz. 499. | Kwas siarkowystężony (Oleum) | 3,70 Kor. zł. |
| Poz. 555. | Makuchy lniane | bez cła |
| W taryfie celnej węgierskiej | | |
| Poz. 271. d. | Alun chromowy | 3,— Kor. zł. |
| Poz. 274. | Siarczyk sodu | bez cła |
| Poz. 285. | Cyjanki | bez cła |
| Poz. 350. | Terpentyna oczyszczona | bez cła |
| Poz. 351. | Olej żywiczny | 8,— Kor. zł. |
| Poz. 367. | Mydło toaletowe | 150,— Kor. zł. |
| Poz. 413. | Farby ziemne (z domieszkami do 5% barwnika org.) | 12,— " " |
| Poz. 414. | Żółcień chromowa i cynkowa, cynober, zieleń chromowa i cynkowa | 32,50 " " |
| | Farby ziemne (z domieszkami powyżej 5% barwnika org.) | 32,— " " |
| Poz. 673. | Kalosze i obuwie gumowe | 150,— " " |

Podpisana została umowa handlowa niemiecko-rumuńska, zawierająca wzajemne zniżki preferencyjne. Umowa ta nie wejdzie w życie przed dn. 1 października b. r. Wśród przyznanych w taryfie rumuńskiej zniżek celnych, z których Polska korzystała będzie na zasadzie klauzuli największego uprzywilejowania, znajdują się następujące artykuły, interesujące przemysł chemiczny:

| Poz. | Nazwa towaru | dawna stawka | ulga przyznana Niemcom |
|------|--|--------------|------------------------|
| | | za 100 kg. | |
| 341 | Olej rycynowy sulfurowany | 1.600 lei | 1.000 lei |
| 348 | Linoleum | | |
| | a) jednego koloru albo z deseniami druk. | 1.200 " | 600 " |
| | b) z deseniem inkrustowanym | 1.500 " | 700 " |
| 826 | Różne wyroby gumowe | 6.750 " | 4.000 " |
| 835 | Artykuły z kauczuku do użytku lekarskiego | 7.500 " | 5.500 " |
| 1767 | Żółcień chromowa, cynkowa i inne żółte farby mineralne | 1.000 " | 700 " |
| 1772 | Atramenty do typografji | 600 " | 450 " |

TARYFY ZWIĄZKOWE

Z dniem 15 lipca 1931 weszła w życie taryfa związkowa w komunikacji między Polską a portami wzdłuż Dunaju przy użyciu drogi kolejowej do lub od Bratislavy i Komarna, oraz przy użyciu na Dunaju jednego z 8-iu skartelizowanych dunajowych przedsiębiorstw żeglugowych. Taryfa ta wprowadza szereg zniżek przewozowych w tranzycie przez Czechosłowację, jak również w przewozach Dunajem, tak dalece, że ostateczne koszty przewozu tą drogą do portów dunajowych są niższe od kosztów przy bezpośredniej komunikacji kolejowej. Taryfa ta ustala poza tem szereg udogodnień, dzięki którym koszty transportu są dokładnie zgóry wyliczone za przebieg kolejami i wodą, łącznie ze wszelkimi kosztami przy ładunku, manipulacjach celnych i t. p. W każdym razie pośrednictwo domów ekspedycyjnych jest całkowicie zbędne. Dzięki tej taryfie, nasza zdolność konkurencyjna na szeregu rynków południowych, specjalnie zaś na Węgrzech, w Jugosławji, Bułgarii i Rumunii wzrasta wydatnie. Polski towar w licznych wypadkach odczuwał konkurencję towarów pochodzących z krajów, które wskutek możliwości korzystania z taniej drogi wodnej Dunajem mogły skutecznie dostawy po tańszych cenach. Specjalnie dotkliwa była konkurencja południowych Niemiec i Austrii.

Taryfa dunajowa obejmuje między innymi następujące produkty chemiczne: nawozy sztuczne, biel cynkową, farby, żelazomangan, litopon, margarynę, terpentynę, węgiel drzewny.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Monitorze Polskim Nr. 167 z dnia 23 lipca r. b. ukazało się pod pozycją 242 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 9 lipca 1931 w sprawie uzupełnienia wykazu środków, dopuszczonych do skażenia tłuszczów przy odprawach celnych.

W myśl przepisów tego Rozporządzenia, do skażenia tłuszczów zestalonych i olejów roślinnych, objętych poz. 51 p. 2a i poz. 117 p. 7 — można używać, obok środków wymienionych w Rozporządzeniu z dnia 20 maja 1931 — również wolnych kwasów tłuszczowych w ilościach nie mniejszych, niż 8%. Rozporządzenie uprawnia dalej do wykonywania analiz tłuszczów wszystkie państwowe laboratorja chemiczne, oraz pracownie zaprzysiężonych chemików - ekspertów Izb Przemysłowo-Handlowych. Dalszem uzupełnieniem wspomnianego Rozporządzenia jest okólnik T. 25, wydany przez Dep. Ceł za Nr. D. IV.10956.2.31, który wyjaśnia, że zabezpieczenie celne nie ma być pobierane w wypadkach, gdy skażenie tłuszczów odbywa się bądź w Urzędzie Celnym, bądź w zakładzie przemysłowym, jeżeli tylko dostarczona przesyłka tłuszczów będzie skażona przed zdjęciem konwoju; za przesyłki tłuszczów i olejów, skażone zagra-

nicą, lub też przechowywane do chwili skażenia w składach fabryki pod zamknięciem celnym — zabezpieczenie ma być pobierane. Okólnik wyjaśnia też, że udzielenie zezwolenia na skażenie w urzędzie celnym leży w kompetencji urzędów celnych.

Związek Przemysłu Chemicznego nie ustaje w staraniach, aby zabezpieczenie celne mogło być składane również w wekslach kaucyjnych.

W Dz. Ust. Nr. 61 z dnia 15 lipca r. b. ukazało się pod poz. 495 Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 22 czerwca 1931 w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej. Rozporządzenie to wprowadza nowe stawki celne na szereg artykułów chemicznych, mianowicie:

| Poz. tar. celnej | Nazwa towaru | Stawka celna w zł. od 100 kg. | |
|------------------|---|-------------------------------|----------------|
| | | dotychczasowa | nowa |
| 52 p. 8 | Parafina wszelka | 48,10 | 75,— |
| 84 p. 1 | Ropa naftowa w stanie naturalnym | 10,40 | 15,— |
| 100 p. 4 | Chromiany, dwuchromiany, nadchromiany potasu i sodu | 42,90 | 60,— |
| 105 p. 2 | Soda amonjakalna i krystaliczna | 6,50 | 15,— |
| 108 p. 1 | Kwas siarkowy wszelkiej koncentracji Uwaga: kwas siarkowy wszelkiej koncentracji za pozwoleniem Min. Skarbu | 1,50 | 3,— 1,50 |
| 108 p. 2 | Kwas siarkowy dymiący (oleum) i bezwodnik kwasu siarkowego | 5,20 | 8,— |
| 108 p. 6, b | Kwas mrówkowy | 80,— | 120,— |
| 108 p. 7 a | Kwas winowy | 169,— | 220,— |
| 108 p. 7 b | Kwas cytrynowy | 130,— | 220,— |
| 112 p. 3 a | Chlor ciekły, fosgen | 32,50 | 60,— |
| 112 p. 17 h | Chlorobenzol | 17,20 | 60,— |
| 180 p. 4 | Wata z jedwabiu sztucznego, odpadki z jedwabiu sztucznego, nieczyszczone i czyszczone (peignés): a) niebarwione b) barwione | 39,— 136,— | 400,— 450,— |

Rozporządzenie powyższe weszło w życie dnia 29 lipca r. b.

W Dz. Ust. Nr. 62 z dnia 22 lipca r. b. ukazało się pod poz. 501 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 lipca 1931 w sprawie zakazu przywozu nawozów azotowych.

Stosownie do przepisów tego Rozporządzenia, został zakazany przywóz do obszaru celnego Rzeczypospolitej następujących nawozów azotowych: azotanu amonu (poz. 98. p. 4.), siarczanu amonu (poz. 98. p. 5), saletry chilijskiej (poz. 103. p. 1), azotanu sodu (poz. 103. p. 2), saletry wapniowej (poz. 103. p. 3), azotniaku (poz. 103. p. 5), oraz mieszanin wszystkich tych nawozów, również z innymi ciałami.

Rozporządzenie to weszło w życie dnia 22-go lipca r. b.

NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW
PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

| | | | |
|---|-------------|---|-----------------|
| Aceton | 450 zł. | Kwas siarkowy 60° Bé | 7,37 zł. |
| Alkohol metylowy techniczny 90% | 170 " | " solny 19°/21° Bé | 14,25 " |
| " czysty 99% | 300 " | " octowy techn. 30% | 120 " |
| * Amoniak skroplony za 1 kg NH ₃ | 1,80 " | Mączka kostna odklejona 30% P ₂ O ₅ | 16 " |
| * Azotniak mielony za 1 kg % N ₂ | 1,61 " | " rogową 13/14°/N | — |
| * " granulowany za 1 kg % N ₂ | 1,81 " | Naftalina surowa prasowana | 34,50 " |
| * Azotan amonu | 103,60 " | " czysta w łuskach | 57,50 " |
| Benzol handlowy 90% | 85 " | Octan sodu | 140 " |
| " czysty | 100 " | " ołowiu | 215 " |
| Bisulfat (kw. siarczan sodu) | 13,50 " | Oleina zwierzęca destylat | 200 " |
| * Boraks | 110 - 125 " | " saponifikat | 190 " |
| Chlorek cynku 50° Bé | 45 " | Cleum 20% | 19,94 " |
| Chlorek wapna bielący | 36 " | Olej lniany | 150 " |
| Chlorek wapnia (CaCl ₂) | 20 - 22 " | * Potaż kalcynowany 90/95% | 120 " |
| Chloroform czysty | 800 " | * Potaż żrący topiony 88/92% | 140 " |
| " "pro narcosi" | 1,00 " | Pirydyna czysta za 1 kg. | 9,75 " |
| Eter siarkowy | 390 " | Smoła preparowana | 18,75 " |
| Fenol czysty | 300 " | Siarczan amonu | 36 " |
| Formalina 40% | 270 " | * Siarczan miedzi | 110 - 125 " |
| * Gliceryna farmaceutyczna 30° Bé | 305 " | * Siarczek sodu 60/62% | 65 " |
| " techniczna 85/88% | 175 " | Soda amonjakalna | 25 " |
| * Karbid granulowany | 75 " | " kaustyczna | 60 " |
| Karbolineum | 39,75 " | Sól glauberska kalcynowana niemielona | 14,25 " |
| Klej kostny | 265 " | Stearyna | 200 " |
| Klej skórny | 300 " | Superfosfat 16% | 11,52 - 12,16 " |
| Krezol | 140 " | Toluol czysty | 120 " |
| * Kwas azotowy 30° Bé w przel. na 100% HNO ₃ | 110 " | Żelatyna techn. | 380 " |
| Kwas mrówkowy 85% | 241 " | | |

Ceny powyższe są cenami hurtowymi i rozumieją się za 100 kg. loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

KOMUNIKACJA LOTNICZA ZAPEWNIĄ MAKSYMUM WYGODY,
OSZCZĘDNOŚCI CZASU I BEZPIECZEŃSTWA

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:

„PRZEMYSŁ CHEMICZNY, BORUTA Sp. Akc.“, Zgierz, tel. Łódź. 121-01 i Zgierz 19; Warszawa, tel. 708-09 sprzedaż i 894-49 informacje.

„WOLA KRZYSZTOPORSKA“ Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165.

„PABJANICKIE TOWARZYSTWO AKCYJNE PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO“, Pabjanice, tel. Łódź 21-86.

Chlorek wapna bielący:

Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Chlorek wapnia (CaCl₂):

Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94. „ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“.

Farmaceutyczne przetwory:

Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN“, Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

Gliceryna farmaceutyczna i techniczna:

Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30. Przem. Tłuszcz. „SCHICHT-LEVER“ Sp. Akc. Warszawa, Nowy Zjazd 1 telefony: 605-77, 605-99.

Gumowe artykuły techniczne:

Sp. Akc. „WOLBROM“ Warszawa, Wierzbowa 9, tel. 760-80.

„Pepege“, Polski Przemysł Gumowy. Tow. Akc. Grudziądz.

Jedwab sztuczny:

Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Karbid:

Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94. Zakłady „ELEKTRO“, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Klej kostny i skórny:

Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Kwaśny węgiel sodowy (bikarbonat):

„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“, Warszawa, Czackiego 14, tel. 711-24.

Novarsenobenzol:

Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN“, Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

Oleina zwierzęca:

Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Fosfity:

Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN“, Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.

Siarka:

Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Słonka i włosie wiskozowe:

Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU“, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Smoła pierwszorzędowa:

Zakłady „ELEKTRO“, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Soda amonjakalna, krystaliczna i kaustyczna:

„ZAKŁADY SOLVAY W POLSCE“, Warszawa, Czackiego 14, tel. 711-24.

Soda kaustyczna:

Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ“, Warszawa, Zgoda 10, tel. 634-94.

Stearyna:

Sp. Akc. „STREM“, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 314-30.

Żelazokrzem 45% i 75%:

Zakłady „ELEKTRO“, Łaziska Górne, G. Śląsk.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego“ bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 410-14

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI

Drukarnia Współczesna, Szpitalna 10

